

Päiväys
25.4.2024

Diaarinumero
21329/03.04.04.04.22/2021

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

25.04.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **02.05.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 25.04.2024 nro 545/2024, valitus ympäristölupa-asiassa/vesitalousasiassa, kalojen kasvattaminen verkkoaltaissa meressä Orglosönin saaren lounaispuolella ja kalojen talvisäilyttäminen Kasnäslanetin ja Djurholmenin välisessä salmessa sekä toiminnan aloittamislupa ja valmistelulupa, Kemiönsaari.

Luvan hakija

Ab Salmonfarm Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **25.04.2024 – 03.06.2024**
Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **03.06.2024**.

Datum

25.04.2024

Diarienummer

21329/03.04.04.04.22/2021

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt miljöskyddslagen och vattenlagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

25.04.2024

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfäendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **02.05.2024**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 25.04.2024 nr 545/2024 om besvär i ett miljötillståndsärende/vattenhushållningsärende, odling av fisk i nätbassänger i havet sydväst om Orglosön och vinterförvaring av fisk i sundet mellan Kasnälandet och Djurholmen samt tillstånd att inleda verksamhet och tillstånd till förberedelser, Kimitoön.

Tillståndssökande

Ab Salmonfarm Oy

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **25.04.2024 – 03.06.2024** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **03.06.2024**.

25.04.2024

Dnro 21329/03.04.04.04.22/2021

Asia

Valitus ympäristönsuojelulain ja vesilain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa

Valittajat**Luvan hakija**

Ab Salmonfarm Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 6.10.2021 nro 304/2021

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto on myöntänyt Ab Salmonfarm Oy:lle määräaikaisen luvan verkkoaltaiden pitämiseen meressä ja luvan kalojen kasvattamiseen Orglosön saaren lounaispuolella kiinteistöllä Skallervattnet 322-489-3-39 sekä verkkoaltaiden pitämiseen meressä ja kalojen talvisäilytykseen meressä Kasnäslandetin ja Djurholmenin välisessä salmessa kiinteistöllä Kasnäs Lax 322-498-4-52 Kemiönsaaren kunnassa aluehallintoviraston päätöksen liitteen 1 osoittamilla paikoilla.

Luvan saajan on noudatettava ympäristönsuojelulain ja vesilain säännöksiä sekä seuraavia lupamääräyksiä.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta ja vesilain mukainen valmistelulupa

Aluehallintovirasto on määrännyt, että kalankasvatus voidaan aloittaa päätöksen lupamääräyksiä noudattaen muutoksenhausta huolimatta. Määräys koskee kalankasvatusta, jossa vuosittain käytettävä rehu saa sisältää enintään 1 000 kg fosforia ja enintään 8 400 kg typpeä sekä lupamääräysten mukaista talvisäilytystä. Luvan haltijan on ennen kalankasvatustoiminnan aloittamista asetettava 2 000 euron suuruinen takaus, vakuutus tai pantattu talletus Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen eduksi ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta.

Aluehallintovirasto on oikeuttanut hakijan ryhtymään kasvatusaltaiden asentamista valmisteleviin toimenpiteisiin tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä. Valmistelulupa koskee altaita, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on enintään 2 850 m² sekä talvisäilytyksessä käytettäviä enintään 1 000 m² altaita. Luvan saajan on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä asetettava Lounais-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueelle 5 000 euron suuruinen vakuus niiden vahinkojen, haittojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan määräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

Lupamääräykset

Rakenteet ja laitteet

1. Kasvatuspaikalla verkkoaltaiden yhteenlaskettu pinta-ala saa olla enintään 5 000 m².

Laitos tulee sijoittaa kokonaisuudessaan seuraavien kulmapisteiden (koordinaatit ETRS-TM35FIN) muodostamalle alueelle:

N: 6653132, E: 251173

N: 6652856, E: 251536

N: 6652701, E: 251409

N: 6652975, E: 251046

Talvisäilytyspaikalla saadaan säilyttää verkkoaltaita 1.11.–15.5. välisenä aikana. Altain yhteenlaskettu pinta-ala saa olla enintään 1 000 m².

Talvisäilytys tulee sijoittaa kokonaisuudessaan seuraavien kulmapisteiden (koordinaatit ETRS-TM35FIN) muodostamalle alueelle:

N: 6654437, E: 244762

N: 6654446, E: 244664

N: 6654574, E: 244681

N: 6654695, E: 244801

sekä alueelle:

N: 6654215, E: 244728

N: 6654224, E: 244623

N: 6654337, E: 244638

N: 6654327, E: 244736

2. Kalankasvatustoimintaan liittyvät rakenteet ja laitteet on pidettävä asianmukaisessa kunnossa. Verkkoaltaat on ankkuroitava niin, että ne pysyvät suunnitellulla paikalla eivätkä aiheuta vesiliikenteelle tai merialueen muulle käytölle vältettävissä olevaa haittaa. Verkkoaltaat saa kattaa vain sellaisilla verkoilla, joihin linnut eivät takerru.

3. Verkkoaltaat on merkittävä Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) ohjeiden mukaisesti. Altaiden sijainnista ja merkinnästä samoin kuin niiden myöhemmästä poistamisesta on tehtävä karttaliittein varustettu ilmoitus Traficomille sen haluamalla tavalla.

Toiminta ja päästöt

4. Laitosta on hoidettava siten, että kalankasvatuksen ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Laitoksen toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu melu- eikä hajuhaittoja ympäristölle.

5. Kalankasvatuksessa vuosittain käytettävä rehu saa sisältää enintään 1 730 kg fosforia ja enintään 14 740 kg typpeä.

Talvisäilytyksessä olevia kaloja ei saa ruokkia.

Tavoitteena on, että ominaispäästö kalankasvatuksessa ei ylitä 5,5 g fosforia eikä 40 g typpeä kasvatettavaa kalakiloa kohti.

Ominaispäästöarvot lasketaan vähentämällä vuosittain käytettävän rehun ravinnemäärästä kalan lisäkasvuun sitoutunut ravinnemäärä ja jakamalla näin saatu erotus kalan vuotuisella lisäkasvulla. Kasvatetussa kalassa on 0,40 % fosforia ja 2,75 % typpeä.

Sivutuotteet ja jätehuolto

6. Kuolleet kalat on kerättävä talteen ja kompostoitava tai toimitettava laitokseen, jolla on asianmukainen lupa käsitellä nämä jätteet. Kuolleet kalat on käsiteltävä eläimistä saatavista sivutuotteista ja eläinjätteen käsittelystä annettujen säädösten mukaan.

7. Laitosta on muutoinkin hoidettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätteet on lajiteltava ja varastoitava asianmukaisesti sekä toimitettava hyötykäyttöön, käsiteltäviksi tavanomaisen jätteen tai vaarallisen jätteen käsittelypaikoille.

Häiriö- ja muut poikkeustilanteet

8. Kalankasvatukseen liittyvistä merkittävistä häiriö- ja poikkeustilanteista on ilmoitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä sekä havaitut viat ja häiriötekijät on korjattava viipymättä.

9. Jos laitoksella olevissa kaloissa todetaan tai on syytä epäillä olevan eläintautilain nojalla vastustettavaa kalatautia tai muuta tarttuvaa kalatautia, jota ei yleensä esiinny Suomessa, asiasta on ilmoitettava joko kunnan tai aluehallintoviraston eläinlääkärille ja ryhdyttävä muihin tarvittaviin toimenpiteisiin.

Vakavissa kalatautitapauksissa on ilmoitus tehtävä myös Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle.

Tarkkailu ja raportointi

10. Laitoksen vastuullisen hoitajan nimi yhteystietoineen on ilmoitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle.

11. Laitoksen toiminnasta on pidettävä hoitopäiväkirjaa. Päiväkirjaan on merkittävä tiedot

- altaiden tuomisesta kasvatus- ja talvisäilytyspaikalle ja niiden poisviennistä,
- käytössä olevien altaiden tilavuudesta ja pinta-alasta,
- laitokseen tuodun ja siitä poistetun kalan määrästä,
- laitoksella käytetyn rehun määrästä ja laadusta,
- laitoksella tapahtuvan verestyksen yhteydessä tulevan veren, kuolleiden kalojen ja muiden jätteiden määrästä, laadusta ja niiden käsittelystä sekä toimittamisesta edelleen,
- mahdollisista kalataudeista ja kalakuolemista sekä käytetyistä lääkkeistä ja muista kemikaaleista,
- laitoksella käytettävien rehujen ja kemikaalien varastoinnista sekä
- muista seikoista, jotka vaikuttavat päästöjen seurantaan ja ohjaukseen.

Hoitopäiväkirja on säilytettävä viiden vuoden ajan ja vaadittaessa esitettävä viranomaisille.

Edellistä vuotta koskeva yhteenveto on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sen edellyttämällä tavalla ja laajuudessa sekä samassa laajuudessa Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Muutkin tarpeelliset tiedot ja selvitykset on vaadittaessa annettava elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskukselle hoitopäiväkirjoissa ja yhteenvedoissa esitettyjen tietojen luotettavuuden tarkistamiseksi.

12. Kalankasvatuksen vaikutuksia merialueella on tarkkailtava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksymällä tavalla. Vaikutustarkkailuun on sisällytettävä Kasnäs-Rosala-Hiittisten velvoitetarkkailua vastaavat vedenlaatua, kasviplanktonia, pohjaeläimiä ja päällyksleviä koskevat kokonaisuudet. Tarkkailu voidaan suorittaa yhteistarkkailuna alueen muiden tarkkailuvelvollisten kanssa.

Ehdotus tarkkailuohjelmaksi on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Tarkkailujen tulokset on toimitettava tarkkailuohjelmassa määrättyin ajoin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja kalatalousviranomaiselle sekä Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailutiedot on vaadittaessa annettava myös asianosaisille nähtäviksi.

13. Aluehallintovirasto määrää, että mikäli tästä päätöksestä valitetaan ja luvan saaja aloittaa kalankasvatuksen toiminnan aloittamislupaan perustuen, tämän päätöksen tarkkailumääräyksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Toiminnan lopettaminen

14. Jos kalankasvatustilasto lopettaa toimintansa pysyvästi, kalankasvatukseen liittyvät rakenteet kuten ankkuripainot, köydet, kalankasvatusaltaat ja -kehikot on poistettava vesialueelta mahdollisimman pian. Toiminnan lopettamisesta on tehtävä karttaliittein varustettu ilmoitus Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Traficomille edellä lupamääräyksessä 3 määrätyn mukaisesti, kahden kuukauden kuluessa toiminnan lopettamisesta.

Merialueen tarkkailua tulee jatkaa lopettamisen jälkeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen määräämällä tavalla.

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa 31.12.2031 saakka.

--

Edunmenetykset

Kalankasvatuksesta ja kalojen talvisäilytyksestä, kun toimintaa harjoitetaan lupamääräysten mukaisesti, ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan

korvattavaa edunmenetystä eikä ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain mukaan korvattavaa vesien pilaantumista.

--

Voimassa olevien päätösten korvaaminen

Tämä päätös korvaa 31.12. sinä vuonna, kun tämä päätös saa lainvoiman, Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamat seuraavat päätökset, kuitenkin siten, että mahdollisesti talvisäilytyksessä tuolloin olevat kalat voidaan pitää talvisäilytyskauden ajan loppuun asti paikassa, jossa ne olivat lainvoimaiseksi tulon ajankohtana:

- Etelä-Suomen aluehallintoviraston 1.6.2017 myöntämä ympäristölupa nro 125/2017/2 Fladagrundet (Bolax) laitokselle
- Etelä-Suomen aluehallintoviraston 29.4.2015 myöntämä ympäristölupa nro 77/2015/2 Limpanin laitokselle, jonka Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään nro 17/0069/3 pysyttänyt.
- Etelä-Suomen aluehallintoviraston 29.4.2015 myöntämä ympäristölupa nro 79/2015/2 Orglosön (Skallerfjärden) laitokselle, jonka Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään nro 17/0071/3 pysyttänyt.

Mikäli kalankasvatus Orglosön uudella laitoksella aloitetaan aloittamis- ja valmisteluluvan turvin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä, ei kalankasvatusta saa harjoittaa yhtäaikaisesti edellä luetelluilla Orglosön vanhalla (Skallerfjärden) tai Limpanin laitoksilla.

Ratkaisun perusteluja

Vaikutukset vesialueeseen ja sen käyttöön

Laitokset

Orglosön kalankasvatuslaitos on uusi Saaristomerelle sijoittuva laitos, jonka vuotuinen tuotantomäärä hakemuksen mukaan olisi 220 000 kg. Samalla hakijan nykyisten Fladagrundet (Bolax; päätös nro 125/2017/2), Limpanin (pätös nro 77/2015/2) ja Orglosön vanha (Skallerfjärden; päätös nro 79/2015/2) laitosten toiminta lakkaisi ja niiden nykyinen tuotanto keskitettäisiin Orglosön uudelle laitokselle. Näiden laitosten ympäristölupien tuotantoa rajoittavat määräykset ovat seuraavat:

Laitos	Rehun fosforisisältö (kg/a)	Rehun typpisisältö (kg/a)	Altaiden pinta-ala (m ²)
Fladagrundet	800	6 300	2 250
Limpan	220	1 700	600
Orglosön, vanha	880	6 600	2 250
Yhteensä	1 900	14 600	5 100

Keskitettävien laitosten laskennallinen suurin vuotuinen lisäkasvun määrä on ympäristölupien mukaan noin 220 000 kg.

Orglosön uudelle laitokselle haetaan kalankasvatustilaa siten, että laskennallinen vuosituotanto olisi yhteensä noin 220 000 kg. Tästä 1-vuotiaasta kasvatettavaa kalaa olisi noin 90 000 kg ja 2-vuotiaasta noin 130 000 kg. Toiminnassa käytettävä rehu (noin 224 000 kg) sisältäisi noin 1 730 kg fosforia ja 14 740 kg typpeä. Laitoksen verkkoaltaiden pinta-ala olisi 5 000 m².

Kolmen edellä mainitun lopetettavan laitoksen yhteenlaskettu laskennallinen päästö lupien mukaisella kasvatuksella on noin 1 000 kg fosforia ja noin 8 600 kg typpeä. Hakemuksen mukaisella noin 220 000 kg:n rehumäärällä ja hakijan esittämällä rehun fosfori- ja typpipitoisuuksilla ja rehukertoimella 0,9 (1-vuotiaat) ja 1,1 (2-vuotiaat) olisi toiminnan laskennallinen päästö noin 850 kg fosforia ja 8 700 kg typpeä.

Lupaharkinta perustuu ensisijaisesti Orglosön uuden keskitetyn laitoksen toiminnan vaikutuksiin ja laitospaikan soveltuvuuteen hakemuksen mukaiseen kalankasvatustoimintaan. Lupaharkinnassa on lisäksi otettu huomioon, että toiminta loppuu Fladagrundetin, Limpanin ja Orglosön vanhoilla kasvatuspaikoilla. Kalankasvatuksen keskittämistä tulee hyötyjä näiden paikkojen ympäristölle. Keskittämällä pieniä ja hajallaan olevia kasvatusyksiköitä yhdelle kasvatusalueelle vähennetään veneliikennettä ja energian kulutusta. Toiminnan sijoittumisella monikriteerimallinnuksen mukaisesti otolliselle paikalle voidaan tuotannon ympäristövaikutuksia pienentää nykyisestä.

Nykyisten laitosten vaikutukset

Fladagrundetin laitosta ympäröivät 10–15 m syvät merialueet. Kasvatuspaikalla syvyyttä on noin 8 m. Fosfori-, typpi- ja klorofyllipitoisuuksien perusteella sekä pintavesien ekologisen tilan luokittelun pohjalta merialueen tila on tyydyttävä tai välttävä. Päällyslevätutkimuksissa mitattiin korkeita klorofyllipitoisuuksia sekä lähiasemilla että vertailuasemilla, mutta kalankasvatustiloksen selkeää vaikutusta ei voitu todeta. Laitos sijaitsee melko suojaisasti saarten välisessä salmassa. Laitoksen lähialueiden kovat hiekka- ja sorapohjat

viittaavat kuitenkin hyviin virtausolosuhteisiin, mikä puolestaan pienentää ympäristövaikutuksia lähialueella.

Orglosön vanha laitos sijoittuu Orglosön ja Kalvskärs raplorna saarien väliseen kapeaan salmeen. Vedenvaihtuvuus alueella on rajoittunutta suojaosan sijainnin vuoksi. Laitosalueella veden syvyys on 10–20 m, mutta laitosta ympäröi matalammat laajahkot rantavyöhykkeet. Kalvskärs raplorna saaren eteläpuolella Skallerfjärdenillä on laaja syvämpi (30 m) merialue. Laitosalueelta mitattiin vastaavia ravinnepitoisuuksia kuin vertailuasemilta, mutta keskimäärin laitoksen lähialueella oli korkeimmat klorofyllipitoisuudet. Myös päällysvätkimyksissä mitattiin laitoksen lähiasemilta jonkin verran korkeampia klorofyllipitoisuuksia kuin vertailuasemilla. Pohjanäytteet laitoksen lähiasemalta viittaavat kuormitukseen: pohja oli pinnaltaan ruskeaa saviliejuja, joka haisi lievästi rikkivedylle, mikä viittaa ainakin ajoittaiseen pohjanläheiseen hapen puutteeseen. Laitoksen pohjoispuolisen saariston suojassa olevan näytepisteen pohja oli mustaa sulfidiliejuja, jossa oli rikkivedyn haju. Tulos viittaa ainakin ajoittaiseen hapettomuuteen.

Limpanin laitos on Kasnäsländetin itäpuolella suljetulla ja suojaosalla merialueella, jota pirstaloivat lukuisat saaret ja luodot. Merialueen syvyys vaihtelee voimakkaasti ja alueella vuorottelevat matalikot ja syvänealueet. Alueen virtausolosuhteet eivät ole erityisen hyvät. Laitosalueella syvyys on 15–19 m. Veden ravinnepitoisuudet ilmentävät rehevyyttä, eikä laitoksen lähialue poikkea tältä osin merialueesta laajemmin. Merialueen klorofyllipitoisuudet ovat koko Kemiönsaaren eteläpuoleisen merialueen korkeimpia. Pohjat ovat laitoksen lähialueilla mustaa sulfidiliejuja tai tumman harmaata saviliejuja ja sedimentissä oli rikkivedyn hajua. Pohjien laatu viittaa ainakin ajoittaiseen hapettomuuteen.

Orglosön uusi laitosalue

Uusi tuotantopaikka sijaitsee Skallerfjärdenillä yli 20 m:n syvyisellä merialueella. Karttatarkastelun perusteella tuotantopaikka on avoin ja merialue syvenee siitä etelän suuntaan. Alueen virtaus on keskimäärin alle 3 cm/s kesä-syyskuussa. Maltillisesta virtauksesta huolimatta alueen sekoittumisolosuhteet ovat avoimuuden ja syvyyden takia varsin hyvät.

Orglosön uudella laitosalueella Skallerfjärdenillä tehtiin vuosina 2010 ja 2018 pohjaeläintutkimus Skallerfjärdenin keskittämishanketta varten. Vuonna 2010 tutkittiin kuusi uutta pohjaeläinasemaa ja vuonna 2018 viisi velvoitetutkimuksen asemaa ja yksi uusi asema. Asemien syvyydet vaihtelivat välillä 16–30 m. Lisäksi vuonna 2019 täydennettiin vedenlaatutietoja ottamalla vesinäytteet kolmesta uudesta paikasta Skallerfjärdenillä. Nykyisten laitosten velvoitetarkkailun näyteasemia sijaitsee myös Skallerfjärdenillä ja niistä otettiin näytteitä seuraavasti:

- vedenlaatu näytteitä otettiin vuosina 2011–2019 vuosittain neljältä asemalta yhteensä 28 kpl;
- pohjaeläinnäytteitä otettiin vuosina 2010 (1 asema, 6 näytettä), 2015 (6 asemaa 28 näytettä), 2018 (1 asema, 4 näytettä);
- päällyslävänäytteitä otettiin vuosina 2010 (11 asemaa, 77 näytettä) ja 2019 (8 asemaa, 50 näytettä) sekä
- kasviplanktonnäytteitä otettiin vuosina 2012–2019 vuosittain yhdeltä asemalta yhteensä 5 näytettä.

Erot veden laadussa Skallerfjärdenin alueella olivat pieniä sekä keskittämishankkeen että velvoitetarkkailun asemien tulokset huomioon ottaen. Happitilanne oli myös pohjan lähellä vähintään kohtalainen. Vuosien 2011–2019 vertikaalinäytteissä kokonaistyyppipitoisuus oli 200–550 µg/l ja kokonaisfosforipitoisuus oli 13–65 µg/l. Skallerfjärdenin lisänäytteenotoissa vuonna 2019 oli kokonaistyyppipitoisuus 360–380 µg/l ja kokonaisfosforipitoisuus 20–25 µg/l pinnassa. Nitraatti- ja nitriittityypen, ammoniumtyypen ja fosfaattifosforin pitoisuudet olivat pieniä. Kasviplanktonin tuotantokerroksen kokoomänäytteessä klorofyllipitoisuus oli 2,0–2,7 µg/l. Ekologisen tilan luokituksen sekä lounaisen väli- että ulkosaariston vesikemiallisten raja-arvojen perusteella tila oli lähinnä tyydyttävä.

Pohjaeläintutkimuksessa pohjien laatu Skallerfjärdenillä vaihteli jonkin verran. Pohja oli harmaata, paikoin mustaa, saviliejua. Vuoden 2010 näytteissä Skallerfjärdenin alueella oli 19 pohjaeläinlajia tai lajiryhmää. Kaikilla asemilla oli liejuputkimatoja (*Marenzelleria*), valkokatkoja (*Monoporeia affinis*) ja liejusimpukoita (*Macoma balthica*). Kokonaisyksilömäärä oli 1 900–3 300 kpl/m² ja kokonaisbiomassa 150–350 g/m². Pääosan biomassasta muodosti liejusimpukka. Vuonna 2018 Skallerfjärdenin alueelta tavattiin yhteensä 15 lajia tai lajiryhmää. Yksilömäärä oli 6 100–7 400 kpl/m² ja kokonaisbiomassa 144–304 g/m². Rannikkovesien pehmeiden pohjien ekologisen tilan luokitteluun käytetyn BBI-indeksin perusteella ekologisen tilan luokka vuoden 2018 näytteiden perusteella oli Skallerfjärdenin selkävesialueen asemilla erinomainen.

Talvisäilytys

Fladagrundet ja Limpanin laitoksille on myönnetty lupa kalojen talvisäilytykseen hakijan omistaman kiinteistön Kasnäs lax (322-498-4-53) vesialueella 1.11.–30.4. välisenä aikana verkkoaltaissa, joiden enimmäispinta-ala on (750 m² + 500 m²) 1 250 m². Molemmissa luvissa on määrätty, ettei talvisäilytyksessä olevia kaloja saa ruokkia.

Hakemuksen mukaisessa toiminnassa talvisäilytys tapahtuisi edelleen yrityksen perkaamon lähellä kiinteistöllä Kasnäs Lax (322-498-4-53) ja käsittäisi noin 100 000–150 000 kg:n kalamäärän sekä noin 1 000 m²:n verkkoallaspinta-alan. Kaloja ei ruokita talvisäilytyksen aikana.

Mallinnukset

--

FICOS-ravinnekuormitusmallinnus

Mallinnuksessa arvioitiin Skallerfjärdenille sijoitettavan kalankasvatuslaitoksen vaikutukset merialueen tilaan. Arvioitavia muuttujia olivat kokonaisravinteet sekä klorofylli-a. Mallinnus tehtiin käyttäen vuosien 2006–2013 todellisia säätietoja. Tehty mallinnus huomioi poistettavat kasvatuspaikat ja niiden ravinnekuormituksen poistumisen. Mallinnuksessa käytettiin hakijan ilmoittamia kasvatus-, rehu- ja kuormitusmääriä.

Kokonaisravinteet, erityisesti kokonaistyyppi ja suurelta osin myös kokonaisfosfori, eivät kesäkuukausina kerro pistekuormittajien vaikutuksesta, sillä molempien kokonaisravinteiden tausta-arvo on suuri Itämeressä. Suurin osa taustapitoisuuksista on kuitenkin levien kasvulle käyttökelpottomassa muodossa. Siksi pistekuormittajien vaikutus arvioidaan realistisemmin niiden leväkasvuun vaikuttavalla liuenneiden ravinteiden osuudella. Mallinnettu alue sijaitsee kohteessa, jossa virtaukset vaihtelevat voimakkaasti. Sen vuoksi erityisesti mallinnettu levämäärän vaihtelu sekä vuosien että kuukausien välillä on suurta. Lisäksi eri vuosien sääolot ratkaisevat levien kasvun voimakkuuden ravinteiden muutoksen johdosta. Vaikutusalueen suunta ja laajuus sekä ajankohta vaihtelevat. Mallinnuksen tulokset eivät voi ennustaa tulevaisuutta, mutta ne antavat kuvan todennäköisestä vaikutusten tasosta ja alueellisesta vaihtelusta.

Kokonaistypen osalta pitoisuuden nousu on aivan kuormituspistettä lukuun ottamatta alle 1 % hyvän tilan raja-arvosta. Tämä johtuu kokonaistypen suuresta tausta-arvosta, joka koostuu lähinnä liuenneesta eloperäisestä tyypestä. Kokonaisfosforin pitoisuuksien nousu on noin 1 %:n luokkaa. Fosforin osalta käyttökelpoisuus levien kasvuun on pienempi kuin typen osalta, joten parhaan kuvan ravinteiden vaikutuksesta saa klorofyllin pitoisuuksien muutoksista. Klorofyllin määrän muutokseen vaikuttaa käytettävissä olevien ravinteiden lisäksi niiden viipymä lähellä kuormituslähdettä sekä sääolosuhteet. Levien kasvu kestää jonkin aikaa ravinnelisäyksestä, joten virtausten aiheuttama ravinteiden laimeneminen ehtii vaikuttaa ennen levien kasvua. Klorofyllin kasvu on alle 4 % (0,09 µg/l) lähialueen ulkopuolella ja vähenee yleensä alle 1 %:iin hyvän tilan raja-arvosta kauempana kuormituspisteestä, mutta vaihtelu on voimakasta.

FINFARMGIS monikriteerimallinnus

FINFARMGIS on merialueen kalankasvatuslaitosten sijainninsuunnitteluun tehty analyysityökalu. Siihen on pyritty

sisällyttämään saatavilla oleva tieto, jolla voidaan ohjata kalankasvatustilat mahdollisimman optimaalisiin sijainteihin ottaen kokonaisvaltaisesti huomioon ympäristötekijöitä, taloudellisia sekä sosiaalisia tekijöitä.

Tarkasteltavina kriteereinä ovat ympäristötekijöistä virtaus, avoimuus, syvyys, etäisyys toisiin laitoksiin, Natura-alueet, suojelualueet, vedenalaiset arvokkaat alueet, ekologinen tilaluokitus ja a-klorofylli. Taloudellisista tekijöistä kriteereinä ovat avoimuus/aallokkoisuus, etäisyys satamaan ja tuotantomäärä. Sosiaalisista tekijöistä kriteereinä ovat vapaa-ajan asuntojen määrä, virkistyskohteet, kansallispuistot, väyläalueet, kaapelit, puolustusvoimien alueet ja hylyt. Kukin ominaisuus arvioidaan ja arvotetaan sijaintinsa suhteen erikseen arvoilla 1–5. Näistä arvoista lasketaan summana indeksiluku ja muodostetaan kartta, joka osoittaa kaikki tekijät yhtäaikaaisesti huomioiden parhaat alueet kasvatustiloksille.

Yhteenvedo on tehty huomioimalla 10 kriteeriä ja laskemalla yksittäisten kriteerien sijaintiin liittyvät soveltuvuusarvot yhteen. Orglosön uusi laitos sijaitsee tyydyttävällä kasvatusalueella, ja se saa analyysissa yhteispisteet 42/50. Erinomaiseksi alue luokitellaan, kun pisteitä on yli 45 ja alue on hyvä, kun pisteitä on 43–45. Luokitusta laskee Orglosön tapauksessa erityisesti virtaus, joka on kalojen kasvukaudella keskimäärin alle 3 cm/s (pisteet 2/5). Arvio perustuu Copernicus CMEMS satelliittiaineistoon, joka ei sisäsaaristoalueilla ole tarkkuudeltaan luotettava.

Vesiviljelyn sijainninhjaus

Kansallinen vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelma hyväksyttiin vuonna 2014. Suunnitelman tavoitteena on ohjata vesiviljelytuotantoa ympäristönsuojelun, vesiviljelyelinkeinojen ja muiden vesien käyttömuotojen kannalta sopiville vesialueille. Suunnitelmassa todetaan edelleen muun muassa, että tuotantoa voidaan Saaristomeren välisaaristossa ja ulkosaaristossa keskittää virtaaviin paikkoihin ja ulommas sellaisiin paikkoihin, joissa on saarien antamaa tuulisuojaa. Koska tuotantokustannukset kasvavat ulommas siirryttäessä, edellyttää toiminnan taloudellinen kestävyys suurempia yksikkökokoja. Välisaariston selät ovat niin syviä ja laajoja, että kuormitus laimenee isolle vesialueelle. Niihin on mallinnuksen mukaan mahdollista sijoittaa 200–400 tonnin kasvatusyksiköitä ilman levämäärän havaittavaa kasvua. Pääsääntöisesti keskitettävät laitokset tulee sijoittaa yli 20 metriä syville vesialueille. Mikäli veden virtaus- ja vaihtumisolosuhteet ovat erityisen hyvät, matalammatkin alueet (10–20 m) voivat tulla kysymykseen.

Vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelma vuodelta 2014 ei enää kaikilta osin ole ajan tasalla. Sen perusteella voidaan kuitenkin haarukoida alueellisesti kalankasvatukseen paremmin soveltuvia alueita. Aluehallintovirasto on ottanut sijainninhjaussuunnitelman yhdessä

edellä esitettyjen mallinnusten kanssa huomioon luparatkaisun taustaineistoina.

--

Vesien- ja merenhoitosuunnitelma

Kokemäenjoen-Selkämeren-Saaristomeren vesienhoitosuunnitelman vuosiksi 2016–2021 mukaan kalankasvatuksen kuormitusta tulee vähentää erityisesti niillä alueilla, joilla ekologinen tila on hyvää huonompi tai tila uhkaa heikentyä kalankasvatuksen kuormituksen johdosta, ja joilla vesistön tilaa voidaan parantaa kalankasvatuksen kuormituksen alentamisella. Saaristomeren valuma-alueen pintavesien toimenpideohjelman vuosille 2016–2021 mukaan vastaavasti kalankasvatus on keskittynyt välisaaristoon, joten kalankasvatuksen kuormituksen vähentäminen on erityisesti siellä tärkeää. Toimenpideohjelman mukaan vesienhoidon tavoitteiden saavuttamiseksi ulkoisen ravinnekuormituksen vähennystarve on Saaristomeren osa-alueella sekä fosforin että typen osalta 30–50 % nykyisestä kuormituksesta.

Orglosön uusi laitosalue sijoittuu Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston (3_Lv_013) vesimuodostumaan. Saman vesimuodostuman alueelle sijoittuvat myös tämän päätöksen myötä toiminnasta poistuvat Limpanin ja Orglosön vanha laitos. Fladagrundetin laitos, jonka kuormitus myös poistuu tämän luvan myötä, sijoittuu Hangon läntisen selän ulkosaaristoalueen (3_Lu_060) vesimuodostumaan.

Molempien vesimuodostumien ekologinen tila on tyydyttävä ja tavoitteena on hyvän ekologisen tilan saavuttaminen vuoteen 2027 mennessä. Limpanin ja Orglosön vanhan laitoksen kuormitus siirtyy Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman sisällä uuteen sijaintiin. Fladagrundetin laitoksen kuormitus siirtyy Hangon läntisen selän ulkosaaristoalueen vesimuodostumasta Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostumaan.

Orglosön uusi laitos sijoittuu Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman alueelle, mutta kuitenkin aivan Hangon läntisen selän ulkosaaristoalueen rajan tuntumaan. Laitoksen kuormitus kohdistuu pääosin Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman alueelle, mutta osa kuormituksesta suuntautuu tiettyjen tuuli- ja virtausolosuhteiden aikana myös Hangon läntisen selän ulkosaaristoalueen vesimuodostuman alueelle.

Vesimuodostumien alueella on pistekuormitusta seuraavasti: Hangon läntisen selän ulkosaariston vesimuodostuman alueella on yksi kalankasvatustila. Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman alueella on kaksi kalankasvatustilaa sekä Kemiönsaaren jätevedenpuhdistamo, jonka purkupuutkimus on noin 8 km:n

päässä laitokselta pohjoiseen, ja Kasnäsin kalanjalostustehdas, jonka puhdistamon purkuputki on noin 7,5 km:n päässä laitokselta länteen. Suomen ympäristökeskuksen FICOS-mallin mukaan kyseisissä vesimuodostumissa pistekuormituksen osuus typpikuormituksesta on 0,9–1,2 % ja fosforikuormituksesta 0,1 %. Muuten kuormitus tulee alueen ulkopuolelta jokien mukana, maa-alueilta sekä merivirtojen mukana Itämereltä. Avomereltä vesimuodostumiin tulevan kuormituksen osuus on huomattava: typen osalta 65–78 % ja fosforin osalta 70–83 %. Lisäksi alueelle kohdistuu ilmalaskeumaa.

Aluehallintoviraston 12.5.2021 antamalla päätöksellä nro 145/2021 Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostumasta poistui Granholmenin kalankasvatuslaitos (päätos ei ole lainvoimainen), jonka vuotuinen laskennallinen ravinnepäästö luvan mukaisella toiminnalla oli enintään noin 670 kg fosforia ja 5 800 kg typpeä. Tämän luvan mukaisella toiminnalla vesimuodostumaan tuleva vuotuinen fosforikuormitus on laskennallisesti noin 850 kg ja typpikuormitus noin 8 400 kg, joten vesimuodostumatason tarkastelussa päätöksellä nro 145/2021 poistuva kuormitus on merkittävä erityisesti pistekuormituksen osalta.

Aluehallintovirasto toteaa, että päästöjen vaikutukset merialueen ekologiseen tilaan on arvioitu hakemuksessa asiantuntijoiden toimesta monipuolisesti ja riittävästi asian ratkaisemiseksi. Päästöjen kulkeutumisen mallintamiseen on käytetty asianmukaisia ja yleisesti käytettyjä menetelmiä. Aluehallintovirasto on lupaharkinnassaan myös ottanut huomioon sen, että käytännössä Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman hyvän tilan saavuttaminen edellyttää valuma-alueelta ja vesimuodostuman ulkopuolelta tulevan kuormituksen merkittävää vähentämistä.

--

Aluehallintovirasto katsoo, että hakemuksen mukainen laitos ja sen toiminnasta aiheutuva kuormitus kahden vesimuodostuman rajalla ei vaikeuta Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman tai Hangon läntisen selän ulkosaaristoalueen vesimuodostuman tilatavoitteen saavuttamista. Lupamääräysten mukaisella tavalla mitoitettujen laitosten päästöt eivät myöskään vaikeuta Kokemäenjoen-Selkämeren-Saaristomeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosille 2016–2021 mukaisen tavoitetilan saavuttamista. Luvan mukaisen toiminnan päästö ei myöskään heikennä Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston vesimuodostuman tai Hangon läntisen selän ulkosaaristoalueen vesimuodostuman yksittäisiä biologisia laatutekijöitä tai niitä tukevia fysikaalis-kemiallisia tekijöitä.

Aluehallintovirasto katsoo, ettei luvan mukainen toiminta ole ristiriidassa Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman 2016–2021 ohjauskeinoissa esitettyjen toimenpiteiden kanssa, eikä

kalankasvatustoiminta lupamääräyksien mukaan toteutettuna ole mittakaavaltaan tai vaikutuksiltaan niin laajaa, että se voisi vaarantaa merenhoidon vedenlaatutavoitteiden saavuttamista.

Laitoskoko

--

Kalankasvatuksessa kalojen ruokintaan käytettävä rehu saa sisältää enintään 1 730 kg fosforia ja enintään 14 740 kg typpeä vuodessa. Hakemuksen mukaan laitoksella tuotetaan ensimmäisen kesän poikasia (noin 90 000 kg) tai teuraskalaa (noin 130 000 kg). Laitoksen huolellinen ja ammattitaitoinen hoito (rehukerroin 1,10 teuraskalalla ja 0,9 poikasilla) sekä vähäravinteisten rehujen (fosforipitoisuus 0,70 % teuraskalalla ja 0,90 % poikasilla sekä typpipitoisuus 6,2 % teuraskalalla ja 6,9 % poikasilla) käyttö ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatteen (BEP) mukaisesti mahdollistavat kalojen lisäkasvun suuruudeksi noin 220 000 kg/a vuodessa. Kalaan sitoutuvan fosforin määrä on 4,0 g/kg ja typen määrä 27,5 g/kg. Toiminnasta aiheutuvat laskennalliset ravinnepäästöt ovat noin 850 kg fosforia ja noin 8 400 kg vuodessa.

--

Orglosön uuden laitoksen laskennallinen fosforipäästö pienenee noin 15 % aiempien Limpanin, Fladagrundetin ja Orglosön laitosten luvan mukaisesta laskennallisesta päästöstä. Typpipäästö pysyy kutakuinkin samana.

--

Vesilain mukaiset lupaedellytykset

Kalankasvatuslaitosta ja talvisäilytystä varten tarvittavat vesialueet ovat omistuksen perusteella luvan saajan hallinnassa.

Kalankasvatusaltilaiden pitämisestä koituu hyötyä luvan saajalle, koska ne mahdollistavat kalojen kasvattamisen niissä. Kalankasvatusaltaista aiheutuu vähäistä haittaa vesiliikenteelle ja muulle merialueen käytölle.

Luvan myöntämisen edellytykset vesilain mukaan ovat olemassa, koska kalankasvatusaltilaiden pitämisestä meressä yksityiselle edulle saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Ympäristönsuojelulain mukaiset lupaedellytykset

Luvan myöntämisen edellytykset ympäristönsuojelulain mukaan ovat olemassa, koska kalankasvatuksesta ja kalojen talvisäilytyksestä, kun se toteutetaan lupamääräysten mukaisesti, ei aiheudu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa eikä erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Toiminta täyttää jätelain ja -asetuksen vaatimukset.

Toiminnan aloittamisluvan ja valmisteluluvan perustelut

Luvassa on kyse olemassa olevien laitosten toiminnan lopettamisesta ja kalankasvatuksen siirtämisestä uuteen paremmin kyseiseen toimintaan soveltuvaan paikkaan. Viivästyisestä mahdollisesti aiheutuva haitta yritystoiminnan kehitykselle ja taloudellinen menetys toiminnanharjoittajalle ovat merkittäviä. Toiminnan aloittamislupa on myönnetty haettua suppeammin Limpanin ja Orglosön vanhan laitoksen osalta. Toiminnan aloittamisesta aiheutuvat haitat jäävät vähäisiksi ottaen huomioon sen sijainnin ja suhteellisen pienen laitoksen. Toiminnan aloittamisluvan täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Luvan haltijalle on määrätty vakuus, joka on riittävä ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

Vesilain mukaiset valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Valmistelulupa on myönnetty haettua suppeammin Limpanin ja Orglosön vanhan laitoksen osalta. Toimenpiteet ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan. Luvan haltijalle on määrätty vakuus, joka on riittävä kattamaan niiden vahinkojen, haittojen ja kustannusten korvaamisen, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Voimassa olevien päätösten korvaaminen

Koska Fladagrundetin (Bolax; päätös nro 125/2017/2), Limpanin (pätös nro 77/2015/2) ja Orglosön vanhan (Skallerfjärden; päätös nro 79/2015/2) laitosten toiminnat siirretään hakemuksen mukaisesti uudelle Orglosön laitokselle, tämä päätös korvaa kyseisten laitosten voimassa olevat luvat. Koska kalankasvatustoiminnan siirtäminen eri paikkaan kesken kasvatuskautta ei ole mahdollista, aluehallintovirasto on määrännyt, että tämä päätös korvaa voimassa olevat luvat 31.12. sinä vuonna, kun tämä päätös saa lainvoiman. Mikäli toiminta kuitenkin aloitetaan aloittamis- ja valmisteluluvan turvin Orglosön uudella

laitospaikalla jo ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tuloa, on aluehallintovirasto kieltänyt yhtäaikaisen kalankasvatuksen nykyisillä Fladagrundetin, Limpanin ja Orglosön (vanha) laitoksilla.

Vastaukset lausuntoihin, muistutuksiin ja vaatimuksiin

--

Muistutusten 5 ([REDACTED] asiakumppaneineen) ja 6 (ensimmäinen kuulutus) ja muistutuksen 5 liitteiden osalta aluehallintovirasto toteaa, että luvanmyöntämisen edellytykset täyttyvät ratkaisusta ja sen perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Muistutuksissa ja sen liitteissä esiin nousseisiin seikkoihin ja vaatimuksiin, joita ei edellä ratkaisun perusteluissa ole käsitelty, todetaan seuraavaa:

--

FINFARMGIS monikriteerimallinnus

Muistutuksessa on tuotu esiin FINFARMGIS-mallinnuksen puutteita ja epäkohtia. Aluehallintovirasto yhtyy osittain muistuttajien näkemykseen mallin heikkouksista ja rajoituksista. Mallinnus antaa kuitenkin hyvän kuvan niistä tekijöistä, joiden perusteella kalankasvatuspaikkaa tulee arvioida. Mallinnus on otettu huomioon luparatkaisun tausta-aineistoina.

--

Muistutusten 2 ([REDACTED] asiakumppaneineen), 3 ja 4 (toinen kuulutus) osalta aluehallintovirasto toteaa, että luvanmyöntämisen edellytykset täyttyvät ratkaisusta ja sen perusteluissa ilmenevällä tavalla.

Muistutuksissa ja sen liitteissä esiin nousseisiin seikkoihin ja vaatimuksiin, joita ei edellä ratkaisun perusteluissa ole käsitelty, todetaan seuraavaa:

FICOS-mallinnus

FICOS-mallinnuksen osalta aluehallintovirasto viittaa hakijan kuulemisajan jälkeen toimittamaan Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) selvitykseen, jolla vastataan mallinnuksesta ja merialueen tilasta lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin kommentteihin.

FICOS-malli on kehitetty kasvukauden erityisesti levämäärien muutoksen arviointiin ravinteiden kuormitusmuutosten perusteella ja sen vedenlaatuosio antaa tiedon kokonaisravinteiden kulkeutumisesta ja levämäärän muuttumisesta vesimassassa. Se ei sisällä pohjan tilan tai kumulatiivisen kehityksen arvioita. Malli perustuu leville käyttökelpoisten ravinteiden, sekä typen että fosforin, saatavuuden

arviointiin tietyissä sääoloissa, jotka määrittävät levien kasvuympäristön. FICOS-malli ei pyrikään arvioimaan kumulatiivisia vaikutuksia eikä muita ekologisia vasteita.

Aluehallintovirasto katsoo, että mallinnukseen liittyy epävarmuustekijöitä. Mallinnus on otettu huomioon luparatkaisun tausta-aineistoina, mutta luparatkaisu on perustunut kokonaisarvioon, jota on kuvattu edellä perusteluissa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

██████████ *asiakumppaneineen* on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös ensisijaisesti kumotaan ja toissijaisesti, että asia palautetaan uuteen käsittelyyn. Valittajat ovat myös vaatineet suullista valmistelua ja/tai käsittelyä.

Lisäksi valittajat ovat vaatineet, että aluehallintoviraston kalankasvatustoiminnan aloittamiseen ja kalastusaltaiden asettamista valmisteleviin toimenpiteisiin myöntämän valmisteluluvan täytäntöönpano tulee kieltää valituksen sekä mahdollisen lupapäätöksen uudelleen käsittelyn ajaksi. Mikäli täytäntöönpanoa ei kielletä, valittajat ovat toissijaisesti vaatineet ”kirjoitusvirheen korjaaminen kirjoitusvirheenä” menettelyllä muutetun kohdan aluehallintovirasto päätöksen sivulla 55 palauttamista alkuperäiseen muotoon [... aluehallintovirasto kieltänyt yhtäaikaisen kalankasvatuksen nykyisillä Fladagrundetin, Limpanin ja Orglösön (vanha) laitoksilla].

Valituksen perusteluja

Aluehallintovirasto on tehnyt myönnetty lupapäätökset puutteellisten tietojen ja tarkoitushakuisten mallinnusten ja niiden pohjalta tehtyjen analyysien ja johtopäätösten perusteella.

Voidaan perustellusti olettaa, että laimennus- ja virtausolosuhteet suunnitellulla tuotannon keskittämialueella ja sen ympäristössä ovat tehtyä FINFA-analyysiä oleellisesti huonommat, kun huomioidaan kasvatusalueen ja välittömässä läheisyydessä olevan merialueen topografia.

Suunniteltu kasvatusaltaiden alue on osittain pinnassa olevan karikon välittömässä läheisyydessä. Kasvatusalue on lisäksi kaakkoa ja luodetta lukuun ottamatta matalikkojen ympäröimä. Tuotantoalueen pohjois- / koillispuolella on saarien ja luotojen rajaama suurelta osin matala ja laimennusolosuhteilta heikko saari- ja merialue, johon alueella vallitsevilla lounaan puoleisilla tuulilla päästökupermitus ja vesistöä rehevöittävä vaikutus kohdistuu. FINFA-mallinnus ja sen pohjalta tehtyt analyysit eivät ota näitä lähialueen haastavia laimennusolosuhteita huomioon mikä merkittävästi heikentää mallin ja sen pohjalta tehtyjen analyysien luotettavuutta.

FINFA-analyysiä ja analyysin pohjalta tehtyjä johtopäätöksiä ei ole päivitetty eikä aluehallintovirasto ole analyysin tuloksia kriittisesti arvioinut, vaikka

FINFA-analyysin puutteet, rajoitteet ja tulkinnanvaraisuus sekä kasvatuspaikan lähialueen laimennusolosuhteiden haasteellisuus ovat selkeästi tuotu esiin muistuttajien toimesta.

Ravinnekuormitusmallinnus, analyysit sekä johtopäätökset on tehty Suomen ympäristökeskuksen toimesta luvan hakijan tilaaman määrittelyn ja maksaman konsultointitoimeksiannon mukaisesti. Mallinnus on tehty tarkoitushakuisesti vain lisäkuormitus huomioiden, ja mallin tulokset on esitetty keskiarvoistavalla kuormitushuiput hävittäväällä tasolla. Näin määriteltynä ja toteutettuna ravinnekuormitusmallinnuksen tulokset, analyysit ja sekä johtopäätökset ovat harhaanjohtavia, ja antavat merkittävästi todellisuutta pienemmän kuvan kalankasvatuksen päästö- ja kuormitustasoista.

Mallinnuksessa, analyyseissä ja johtopäätöksissä ei ole siis verrattu tulevaa tuotantomäärää tilanteeseen, jossa alueella ei olisi jo kasvatusta vaan on mallinnettu vain alueelle tulevan lisätuotannon vaikutusta, ja sitä kautta aiheutuvaa lisäkuormitusta jo alueella olevan tuotannon aiheuttaman ympäristökuormituksen lisäksi.

FICOS-mallin avulla on mahdollista mallintaa ja arvioida kokonaisravinnekuormituksen (ei pelkästään lisäkuormituksen) leviämistä paikalliset virtaus- ja laimennusolosuhteet huomioiden nyt esitettyjä tuloksia merkittävästi tarkemmalla tasolla. Tämän on Suomen ympäristökeskus vahvistanut ja tarkempien mallinnustulosten olemassaolo on ollut myös aluehallintoviraston tiedossa. Näitä tarkemman tason tuloksia ei ole aluehallintovirastolle eikä muistutuksen tekijöille pyynnöstä huolimatta toimitettu. Kalankasvatuksen aiheuttaman kokonaisravinnekuormituksen ja tarkan tason ravinnekuormitusmallinnuksen tuloksia on hyödynnetty muissa kalankasvatuksen lupaprosesseissa.

Tuotantopaikan laimennusolosuhteita ja vesialueen kuormitusta arvioitaessa tulee huomioida, että esitettyinä tarkan tason (460 m x 460 m) tulosten pohjalta tuotannon aiheuttama kuormitus ja klorofyllin määrä on hyvin todennäköisesti 4–8 kertainen verrattuna päätöksenteon perustana virheellisesti käytettyihin kuormitustasoihin nähden. Ravinnekuormitusta parhaiten kuvaava kalankasvatuksesta aiheutuva klorofyllin määrä on todennäköisesti luokkaa 0,4–0,7 µg/l (tuotannon aiheuttama ravinnekuormitushuippu lähialueilla), eli 15–30 % hyvän tilan raja-arvosta (2,5 µg/l). Tämä (15–30 %) ylittää merkittävästi 4 % osuuden, jota voidaan pitää merkittävän lähialueen vesien laadun heikkenemisen riskin raja-arvona.

Mikäli lupapäätöstä ei suoraan kumota, on tuotannon aiheuttaman kokonaiskuormituksen tarkantason mallinnukset tulokset julkaistava, ja analyysit sekä johtopäätökset päivitettävä riippumattoman tahon toimesta erityisesti tuotantoalueen läheisyydessä olevan Bässörarna saaren rikkonaisen eteläpuoleisen rannan, ja pohjois- / koillispuolella olevan laimennusolosuhteiltaan heikon luotojen rajaaman rikkonaisen saari- ja merialueen ravinnekuormituksen nousun ja kohonneen vesien ekologisen laadun heikkenemisen riskin arvioimiseksi ja päätöksenteon tueksi.

Aluehallintovirasto ei ole näihin heille esille tuotuihin epäkohtiin puuttunut, vaikka ne ovat olleet aluehallintoviraston tiedossa joulukuun 2020 alusta lähtien.

Valituksessa viitataan ELY-keskuksen lausuntoon, jonka mukaan tuotannon keskittäminen hakemuksen mukaiseen paikkaan aiheuttaisi liian suuren ravinnekuormituksen eikä alue kestäisi 200 000 kg:n kalankasvatusmäärää ilman litoraalin ja matalikkojen kasvillisuuden tilan huomattavaa heikkenemistä. Aluehallintovirasto on jättänyt tämän ELY-keskuksen arvion virheellisin perusteluin huomioimatta.

Vanhojen päättymässä olevien ja eri olosuhteissa myönnettyjen lupien ja tuotantopaikkojen vielä huonommat laimennusolosuhteet eivät ole lainmukainen eikä kestävä perustelu luvan myöntämiselle vesimuodostelma-alueiden väliseen tuotannon siirtoon perustuvalla keskittämislle eikä erityisesti uuden kasvatuspaikan valinnalle.

Havaittavissa olevat heikkenemisen merkit indikoivat kohdevesistön olevan vuosien aikana kertyneen kumulatiivisen kuormituksen takia muutosherkässä tilassa. Tuotantopaikan vaikutuspiirissä olevan vesialueen aikaisemmasta pitkäaikaisesta ravinnekuormituksesta johtuva pohjakuormitus tulee arvioida, ja huomioida yhdessä vesimuodostelman alueella olevan muun merkittävän kuormituksen (jätevesien purkupaikan yhteisvaikutus) kanssa vesistön tilaa ja ravinnekuormituksen kesto- / sietokykyä merkittävästi heikentävänä riskitekijänä.

Valituksen käsittelyssä tulee huomioida yllä mainittujen lisäksi kaikki aluehallintovirastolle tehdyn muistutuksen päätöksenteon lainmukaisuuden kannalta relevantit yksilöidyt perustelut EU:n vesipolitiikan puitteiden, ympäristönsuojelulain, menetysten ja hyötyjen intressivertailun, päivitettyjen vesiensuojelun tavoitteiden sekä uudistettujen kalankasvatusta ja vesiviljelyä ohjaavien suuntaviivojen mukaisesti.

Valittajat ovat vaatineet kirjallisen oikeudenkäyntiaineiston käsittelyn lisäksi suullista valmistelua ja/tai käsittelyä voidakseen varmistua, että kaikki oleelliset aluehallintoviraston monivaiheiseen lupa- / kuulemisprosessiin, aluehallintoviraston päätöksenteon perustana olleisiin tietoihin ja niiden puutteisiin, tarkoitushakuisesti tehtyihin mallinnuksiin ja niiden tulosten pohjalta tehtyihin analyyseihin ja johtopäätöksiin liittyvät yksityiskohdat sekä tulkinnat tulevat huomioiduksi valituksen käsittelyssä.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Kemiönsaaren kunnassa.

Aluehallintovirastolta on pyydetty lausuntoa valituksen johdosta.

Hallinto-oikeus on varannut niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja

luonnonvarat -vastualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Kemiönsaaren kunnalle, Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille ja luvan hakijalle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta. Kemiönsaaren kunta ei ole antanut vastinetta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on todennut lausuntonaan muun ohella valituksessa esitetystä kirjoitusvirheen korjaamisesta, että hakemus on koskenut kolmen luvan omaavan laitoksen toiminnan keskittämistä yhteen sijaintiin ja päätöksessä on siksi määrätty näiden lupien korvaamisesta. Aloittamislupa on kuitenkin myönnetty pienemmälle käytettävälle rehun fosfori- ja typpipitoisuudelle kuin varsinainen ympäristölupa. Siksi päätösten korvaaminen koskee tältä osin kahden laitoksen toimintaa. Voimassa olevien päätösten korvaamisesta on määrätty aloittamisluvan osalta päätöksen sivulla 43. Kirjoitusvirheen korjaus on päätösten korvaamista koskevien perusteluiden yhteydessä sivulla 55, ja korjaus on näin ollen merkityksellinen ainoastaan väärinymmärrysten välttämiseksi.

FINFA analyysiin (FINFARMGIS) ja FICOS mallinnukseen sisältyy heikkouksia ja rajoituksia sekä epävarmuustekijöitä. Aluehallintovirasto on viitannut tältä osin päätöksessä esittämäänsä vastaukseen muistuttajille ja korostanut, että FINFA analyysi ja FICOS mallinnus on otettu huomioon luparatkaisun tausta-aineistoina, mutta luparatkaisu on perustunut kokonaisarvioon, jota on kuvattu päätöksen perusteluissa.

Aluehallintovirasto on perustanut lupaharkintansa ensisijaisesti Orglosön uuden keskitetyn laitoksen toiminnan vaikutuksiin ja laitospaikan soveltuvuuteen hakemuksen mukaiseen kalankasvatustoimintaan. Luvan myöntämisen edellytykset kalankasvatukselle ovat olemassa päätöksen ja sen perustelujen mukaisesti. Toiminnan päätyminen kolmella kasvatuspaikalla on kuitenkin otettu huomioon merialueen tilaan vaikuttavana asiana.

Koska hakemuksessa on ollut kyse kolmen nykyisen kalankasvatuslaitoksen toiminnan lopettamisesta ja niitä vastaavan tuotannon siirtämisestä uuteen kohteeseen, on päätöstä tehtäessä ollut perusteltua arvioida kyseisten sijaintien soveltuvuutta kalankasvatukseen päätöksen taustatietona.

Toiminnan keskittäminen yhteen pisteeseen kolmen sijasta tehostaa energian ja materiaalien käytön tehokkuutta toiminnassa. Lisäksi kuormituksen keskittyminen yhteen pisteeseen rajoittaa hankkeen vaikutusalueen kokoa ja mahdollista haittaa kärsivien lukumäärää ottaen huomioon kyseisen sijoituspaikan laimentumisolosuhteet ja lähialueen maankäyttö.

Liikenne ja viestintävirasto Traficom on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa vastinepyyntöön.

Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei se tule antamaan vastinetta valitusten johdosta.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Ab Salmonfarm Oy on vastineessaan muun ohella esittänyt, että valitus tulee hylätä perusteettomana.

Perusteluinaan *Ab Salmonfarm Oy* on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Hanke ei lisää ravinnekuormitusta merialueelle, vaan ohjaa nykyistä kuormitusta alueelle, jossa sen vaikutukset ovat todennäköisesti nykyistä lievemmat. Myönnetyssä uudessa ympäristöluvassa fosforin kokonaiskuormitusmäärä pienenee verrattuna aikaisempiin erillisiin lupiin.

Luke ja SYKE, joilta mallinnukset on tilattu toimeksiantona, ovat riippumattomia tahoja, jotka auttavat toiminnanharjoittajia tuottamalla mallinnustietoa toiminnanharjoittajien suunnittelemissa hankkeiden vaikutuksista. Käytetyt mallit ovat julkisella varoilla kehitettyjä, toimintaperiaatteiltaan ja logiikoiltaan avoimia malleja, jotka on kehitetty erityisesti Itämeren olosuhteisiin.

FINFARMGIS on erityisesti kehitetty kalankasvatukseen sopivien merialueiden tunnistamiseen ja arvottamiseen. Kyseessä on vapaaehtoinen sijainninsuunnittelun työkalu, jota toiminnanharjoittaja on hyödyntänyt osana hankkeen suunnittelua ja vaikutusten kokonaisarviointia. FINFARMGIS:illä ei mallinneta alueen avoimuutta tai veden virtaamista, vaan malli käyttää muista aineistoista saatavia taustatietoja vesialueen avoimuudesta ja veden virtaavuudesta.

FICOS on Saaristomeren erityisen haastaviin saaristomosaiikkiolosuhteisiin räätälöity kokonaiskuormitusmalli, jolla pystytään mallintamaan ravinnekuormituksen virtausta ja laimenemista todellisten sää tietojen pohjalta nimenomaan Saaristomeren monimutkaisissa hydrodynaamisissa olosuhteissa. FICOS:illa pystytään myös mallintamaan ravinnekuormituksen vaikutusta a-klorofyllipitoisuuteen. FICOS käyttää laajoihin tutkimuksiin perustuvaa virtausmallinnusta.

Malleihin liittyvät epävarmuudet ja puutteet ovat kaikkeen mallintamiseen liittyviä ominaisuuksia, jotka huomioidaan aina mallinnustuloksia tulkittaessa. Mallien taustaoletukset ja mallinnustulosten pohjalta tehdyt analyysit ovat aina maksimiarvioita, ja pyrkivät mittaamaan vaikutusta olosuhteissa, joissa se olisi suurin mahdollinen.

Tarkoitushakuisuudella valittajat ilmeisesti ovat viitanneet siihen, ettei FICOS:illa ole mallinnettu tilannetta, jossa kalankasvatustoimintaa ei olisi alueella, vaan ainoastaan yhdistämishankkeen aiheuttamaa muutosta alueen nykytilaan verrattuna. Hankkeen vaikutusten arvioinnin kannalta on kuitenkin perusteltua mallintaa nimenomaan hankkeen toteuttamisesta tapahtuvia muutoksia, jolloin voidaan arvioida hankkeen vaikutusten merkittävyyttä nykytilaan verrattuna.

Valittajat ovat myös viitanneet FICOS:illa tehtyihin tarkempiin mallinnuksiin, joita ei ole julkistettu. Kyseessä on kuitenkin sama mallinnus, jonka tarkemmalla hilakoolla mallinnetut tulokset on huomioitu vaikutusten arvioinnissa. Tulosten tarkastelussa keskiarvoiset pitoisuusnousut on laskettu mallin tarkkuutta laajemmalle alueelle, joka kuvaa paremmin vaikutuksen käyttäytymistä luonnossa, jossa hilaruudut eivät rajoita planktonin liikkeitä ja laimenemista vesistössä. Myös pintavesien ekologisen tilaluokituksen a-klorofylliarvot ovat suurten alueiden mittauspisteiden keskiarvojen keskiarvoja, joten vertailu on perusteltu. A-klorofylli on voimakkaasti ajassa ja paikassa vaihteleva muuttuja, jonka pitoisuus vaihtelee syklisesti kasvukaudella. Pitkän ajanjakson laajan otoksen keskiarvolla a-klorofyllipitoisuus kuvaa vesialueen rehevyyttä. Yksittäiset, pienellä alueella esiintyvät pitoisuusnousut a-klorofyllissä, jollaisia valittaja epäilee laajemman alueen keskiarvon häivyttäneen näkyvistä, eivät ole ekologisten vaikutusten muodostumisen kannalta merkittäviä, eivätkä kuvaa alueelle ravinnekuormituksesta koituvia ekologisia vaikutuksia.

Valittajien huoleen kalankasvatustoiminnan pitkäaikaisista vaikutuksista meren pohjaan toiminnanharjoittaja on viitannut velvoitetarkkailujen tuloksiin ja muihin alueelta tehtyihin pohjan laadun tutkimuksiin, joissa suunnitellun hankealueen pohjan tila oli erinomainen, eikä merkkejä pitkäaikaisista haitallisista vaikutuksista ollut havaittavissa myöskään olemassa olevilla laitoksilla.

██████████ *asiakumppaneineen* on antanut vastaselityksen.

██████████ *asiakumppaneineen* on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut lisäselvitystä valittajien valitusoikeudesta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen suullisen valmistelun tai käsittelyn toimittamisesta.
2. Lausunnon antaminen raukeaa ██████████ osalta.
3. Hallinto-oikeus ei tutki valitusta ██████████ ja ██████████ tekemänä.
4. Hallinto-oikeus hylkää valituksen.
5. Hallinto-oikeus hylkää vaatimukset valmisteluluvan täytäntöönpanon kieltämisestä ja aluehallintoviraston päätöksen sivun 55 sanamuodon muuttamisesta kirjoitusvirheen korjausta edeltävään muotoon.

Perustelut

1. Suullinen valmistelu ja käsittely

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 47 §:n 1 momentin mukaan hallintotuomioistuin voi järjestää suullisen valmistelun sen selvittämiseksi, mistä asiaan liittyvistä seikoista oikeudenkäynnin osapuolet ovat erimielisiä sekä mitä selvitystä vaatimusten tueksi on esitettävissä.

Saman lain 57 §:n 1 momentin mukaan hallintotuomioistuimen on järjestettävä suullinen käsittely, jos yksityinen asianosainen sitä vaatii. Saman pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan tuomioistuin voi asianosaisen vaatimuksesta huolimatta jättää suullisen käsittelyn järjestämättä, jos asian ratkaisemiseksi merkityksellisistä tosiseikoista on jo saatu riittävä selvitys, jonka perusteella asia voidaan ratkaista ilman, että tuomioistuimelle jää varteenotettavaa epäilystä tosiseikoista.

Saman lain 58 §:n 2 momentin mukaan, jos hallintotuomioistuin ei järjestä asianosaisen vaatimaa suullista käsittelyä, tästä on ilmoitettava asianosaisille. Samalla asianosaisille on varattava tilaisuus esittää kirjallista lisäselvitystä. Ilmoittamisesta voidaan luopua, jos valitus jätetään tutkimatta tai hylätään heti taikka jos ilmoittaminen muusta vastaavasta syystä on ilmeisen tarpeetonta.

Valittajat ovat vaatineet suullista valmistelua tai käsittelyä voidakseen varmistua, että kaikki oleelliset asiat ja yksityiskohdat tulevat huomioiduksi muutoshakemuksen käsittelyprosessissa.

Hallituksen esityksessä laiksi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 29/2018 vp) esitetyn perusteella suullista valmistelua on tarkoitettu käytettäväksi tilanteissa, joissa se kirjallista valmistelua tarkoituksenmukaisemmin palvelee asian selvittämistä ja joutuisaa käsittelyä. Oikeudenkäynnin osapuolilla ei olisi lakiin perustuvaa oikeutta suulliseen valmisteluun. Suullinen valmistelu voisi tulla kysymykseen esimerkiksi tilanteissa, joissa asia on huomattavan laaja tai asiassa on useita asianosaisia, jolloin kirjallisesti voi olla hankalaa selvittää, mitkä kysymykset ovat riidanalaisia. Suullisen valmistelun avulla voitaisiin myös varmistua siitä, ettei asiassa esitetä tarpeetonta todistelua.

Asiassa ei ole epäselvyyttä siitä, mistä seikoista osapuolet ovat erimielisiä taikka mitä selvitystä vaatimusten tueksi on esitettävissä. Suullisella valmistelulla ei siten saataisi lisähyötyä. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon, että suullinen valmistelu on hallituksen esityksen perusteella tarkoitettu hallinto-oikeuden työn tehostamiseksi, ei suullisen valmistelun järjestäminen ole perusteltua.

Asiakirjoista saa riittävän selvityksen asian merkityksellisistä tosiseikoista. Tosiseikoista ei ole jäänyt varteenotettavaa epäilystä. Ottaen huomioon hallinto-oikeuden velvollisuus perehtyä kaikkeen asiassa esitettyyn kirjalliseen selvitykseen suullisesta käsittelystä huolimatta ja suullisen käsittelyn

järjestämisen ja toimittamisen edellyttämä työmäärä, ei suullisesta käsittelystä saataisi prosessieconomista hyötyä. Näillä perusteilla vaatimus suullisen käsittelyn toimittamisesta on hylättävä.

Valittajille on varattu mahdollisuus vastaselityksen yhteydessä toimittaa lisätietoja asiassa. Lisäselvitystä ei ole esitetty.

2. Lausunnon antaminen [REDACTED] osalta

[REDACTED] ja asiakumppaneiden valitus on peruutettu [REDACTED] osalta hallinto-oikeuteen 16.1.2024 saapuneella kirjelmällä.

3. Valituksen tutkimatta jättäminen eräiden valittajien osalta

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin mukaan valitusoikeus on muun muassa asianosaisella.

Asianosaisen valitusoikeus nyt kyseessä olevassa asiassa perustuu siihen haitalliseen vaikutukseen, joka kalankasvatustoiminnasta saattaa hänelle aiheutua. Kyseessä olevassa asiassa asianosaisten piirin muodostumisessa merkityksellisiä päästöjä ovat lähinnä toiminnan aiheuttamat päästöt vesistöön. Vaikutusten merkittävyyttä on oikeuskäytännössä vakiintuneesti arvioitu toiminnan ja häiriintyvien kohteiden välisen etäisyyden perusteella.

Valituksen allekirjoittajina on useita yksityishenkilöitä. Valituksessa on todettu valittajien valitusoikeuden perustuvan siihen, että valittajat omistavat, hallitsevat tai käyttävät merenrantakiinteistöjä päätösten kohteena olevan kalankasvattamon vaikutusalueella.

Hallinto-oikeus on 13.12.2023 päivätyllä kirjeellä pyytänyt valittajia toimittamaan lisäselvitystä muun ohella [REDACTED] ja [REDACTED] [REDACTED] valitusoikeudesta uhalla, että valitus voidaan muutoin heidän osaltaan jättää tutkimatta. Lisäselvitystä ei ole tältä osin toimitettu.

Kiinteistötietojärjestelmän mukaan kiinteistöstä [REDACTED] puolet omistaa [REDACTED] kuolinpesä ja kiinteistön [REDACTED] kuolinpesä. [REDACTED] ja [REDACTED] osalta ei ole esitetty selvitystä heidän osakkuudestaan edellä mainittuihin kuolinpesiin, eikä tällaista selvitystä muutoinkaan ole ilmennyt. Näin ollen valitus on heidän osaltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 6 kohdan perusteella jätettävä tutkimatta.

4. Valituksen hylkääminen

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä

lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa:

- 1) terveyshaittaa;
- 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa;
- 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta;
- 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella;
- 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Samanaikaisesti 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan

- 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
- 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
- 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
- 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
- 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 51 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset:

- 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista;
- 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä;
- 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä;

- 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa;
- 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista;
- 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan, jos 1 momentin mukaisilla määräyksillä muussa kuin teollisessa toiminnassa tai energiantuotannossa ei toiminnan luonteesta johtuen voida riittävästi ehkäistä tai vähentää ympäristöhaittoja, voidaan luvassa antaa tarpeelliset määräykset tuotantomäärästä, -energiasta tai tuotannossa käytettävästä ravinnosta.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Asiassa saatu selvitys

Hakemuksen mukainen kirjolohen tuotantoalue sijaitsee Orglosön saaren lounaispuolella sijaitsevalla vesialueella kiinteistöllä Skallervattnet 322-489-3-39 Kemiönsaaren kunnassa ja talvisäilytysalue Kasnäsin kylässä hakijan perkaamon läheisyydessä Kasnäsinniemen ja Djurholmenin välisessä salmessa kiinteistöllä 322-498-4-52 Kemiönsaaren kunnassa.

Hakemuksen mukaan olemassa olevien tuotantolaitosten Fladagrundet (Bolax) 723, Orglosön (Skallerfjärden)704 ja Limpan 703 kasvatusta lopetetaan ja niiden kasvatusta keskitetään Orglosön uudelle kasvatustalustalolle.

Olemassa olevat tuotantoluvat mahdollistavat noin 220 000 kg:n lisäkasvun tuottamisen verkkoaltaissa, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 5 000 m², sekä kalojen talvisäilytyksen verkkokasseissa (pinta-ala 1 000 m²) perkaamon läheisyydessä Kasnäsländetin ja Djurholmenin välisessä salmessa.

Laitos koostuu 5–8 verkkoaltaasta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 5 000 m² ja altaiden syvyys on 4–5 metriä.

Tuotantoalue sijaitsee avoimella Skallerfjärdenin selällä kahden vesimuodostuman Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston ja Hangon läntisen selän ulkosaaristoalueen rajalla. Alueen koillispuolella sijaitsevat Kalvskärs raplorna ja itäpuolella suurin saarimuodostelma Stora Skallran. Veden syvyys haetulla kasvatusalueella vaihtelee 17–24 m:n välillä. Alueen virtaukset olivat keskimäärin alle 3 cm/s touko-lokakuussa. Veden syvyys talvisäilytysalueella vaihtelee ja on laajoilla alueilla alle 10 m, mutta altaiden kohdalla veden syvyys on yli 10 m.

Dragsfjärdin ja Västanfjärdin välisaariston ja Hangon läntisen selän ulkosaariston vesimuodostumien tila on arvioitu kolmannella voimassa olevalla vesienhoitokaudella tyydyttäväksi. Vesimuodostumien tilassa ei ole tapahtunut muutosta edelliseen luokittelukauteen verrattuna. Haettava tuotantoalue on tunnistettu vesiviljelyn kansallisessa sijainninhjaussuunnitelmassa (2014), jonka perusteella ulkosaaristoon on mallinnuksen perusteella mahdollista sijoittaa lisäkasvultaan noin 400–600 tonnin laitoksia ilman, että ravinnepitoisuus nousee merkittävästi. Mallinnuksessa pidettiin neljän prosentin leväpitoisuuden lisääntymistä laitoksen lähiympäristössä hyväksyttävänä, jos muut tiedot vesialueen tilasta eivät rajoita kuormituksen lisäämistä.

Hakija on toimittanut aluehallintovirastolle selitys- ja täydennyspyynnön yhteydessä Suomen ympäristökeskuksen 15.2.2021 päivätyn lisäselityksen FICOS-mallin käytöstä. Suomen rannikon vesimuodostumien rehevöitymisen syytä on arvioitu FICOS-mallilla. Mallin avulla on laskettu valuma-aluekuormituksen (Valuma), pohjasta tulevan sisäisen kuormituksen (Sisäinen), pistekuormituksen (Piste) sekä avomereltä tulevan ravinne määrän (Avomeri) suhteita. Selvityksen mukaan kyseisissä vesimuodostumissa pistekuormituksen osuus typpikuormituksesta on 0,9–1,2 % ja fosforikuormituksesta 0,1 %. Muuten kuormitus tulee alueen ulkopuolelta jokien mukana, maa-alueilta sekä merivirtojen mukana Itämereltä. Avomereltä vesimuodostumiin tulevan kuormituksen osuus on huomattava: typen osalta 65–78 % ja fosforin osalta 70–83 %. Lisäksi alueelle kohdistuu ilmalaskeumaa. Tulosten perusteella alueen yleinen levätilanne riippuu erityisesti avomeren veden laadusta. Kalankasvatuksen aiheuttamaa rehevöitymistä on nimenomaan pyritty arvioimaan mallinnuksella. FICOS-malli käyttää historiallista ajanjaksoa. Historiallisen ajanjakson tarkoituksena on antaa todellisten mitattujen sääolojen vaihtelu mallin virtausten ja levien kasvun mallinnukseen. Ajanjakso kattaa varsin hyvin myös nykyiset sääolot. Talvet ovat leudontuneet, mutta se ei vaikuta kesätilanteen levämäärien mallinnukseen. Kesälämpötilat ovat pysyneet samalla tasolla. Mallilla tehtiin perussimulaatio, jossa on mukana kaikki mallinnetun ajanjakson kuormituslähteet sekä lisäyssiimulaatio, jossa on poistettu kolme kasvatuslaitosta (703, 704, 723) ja lisätty mallinnettava kuormituslähde. Tämä kertoo muutoksen nykytilaan. Mallilla voidaan tehdä simulaatio, jossa on poistettu laitoksen 704 vaikutus. Se kertoo erosta tilanteeseen, jossa kalankasvatusta ei ole lainkaan alueella. FICOS-malli on suunniteltu tarkastelemaan kuormituksen aiheuttamia lyhytaikaisia ravinne lisääntymisiä ja niistä laskettuja klorofyllipitoisuuksia vaikutusalueella. Malli on toiminnaltaan

testattu erittäin perusteellisesti saatavilla olevilla havaintoaineistoilla eri merialueilla.

Sen sijaan FICOS-malli ei pyrikään arvioimaan kumulatiivisia vaikutuksia eikä muita ekologisia vasteita. Näihin arvioihin pitää käyttää muita malleja tai asiantuntija-arviota, joka perustuu havaintoaineistojen analysointiin suhteessa kuormitukseen tai muualta saatuihin kokemuksiin. Kalankasvatuksen ympäristölupa velvoittaa kalankasvattajan tarkkailemaan todellisen toimintansa aiheuttamaa ympäristökuormitusta, josta toimitetaan velvoitetarkkailuraportti valvovalle viranomaiselle vuosittain.

Kalankasvatuksen ympäristönsuojeluohjeen (Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:22) esimerkissä levämäärän lisäyksen arvioinnin alueeksi on annettu pienimmän arvioitavaan alueen säteeksi 1 km, mikä mallihilassa vastaa noin 16 ruutua. Tämä johtuu siitä, että mallin käyttämä tiheä hila on kehitetty erityisesti virtausmallinnusta varten. Tiheää hilaa voidaan käyttää erityiskohteiden kuten saarten rantojen arvioinnissa, mutta silloinkin on syytä keskiarvoistaa laajempi alue. Vaikka kasvuolosuhteet olisivat ihanteelliset, niin levien biomassa kertyy veteen noin yhden päivän jälkeen. Silloin rehevöittävä vaikutus siirtyy kuormituspisteestä virtausten mukana kauemmas. Suurimman rehevöittävä vaikutuksen alueen suunta vaihtelee eikä yksi kiinteä hilaruutu anna vaihtelun vuoksi kuvaa rehevöitymisen tasosta. Lisäksi rehevöityminen ei näy yleensä itse kuormituslähteen sisältävässä hilaruudussa korkeimmalla tasolla. Lähialueen (1 km ympyrä tai 16 hilaruutua) keskiarvo antaa rehevöitymisestä todellisemman kuvan avoimessa virtauskentässä, jota Itämeren rannikkoalueet edustavat.

Useampikertainen kasvu ei suurella todennäköisyydellä toteudu yhdellä ennalta valikoidulla hilaruudulla. Hilakohtaisiin tuloksiin perustuvat tarkemmat kuvat on liitetty selvitykseen. Periaatteessa malli antaa käyttökelpoiset tulokset kahden viikon ajanjaksolle, mutta sitä lyhyempien ajanjaksojen mallinnuksen vaihteluväli on suurta johtuen muun muassa käytetyistä sääoloista. Poistojen ja keskittämisen massatase ei täsmää eikä mallinnuksen tarkkuus riitä. Tämä koskee vesimuodostumatason erittäin pieniä muutoksia (kokonaistyyppi $<0,02\%$ ja kokonaisfosfori $<0,1\%$) eikä vaikuta lähialueen levämäärän kasvun arvioon.

Yhteenvetona on todettu, että FICOS-malli on kehitetty kasvukauden erityisesti levämäärien muutoksen arviointiin ravinteiden kuormitusmuutosten perusteella. Sen alueelliset virtausmallit on kehitetty erikseen tarvetta varten. FICOS-mallin vedenlaatuosio antaa tiedon kokonaisravinteiden kulkeutumisesta ja levämäärän muuttumisesta vesimassassa. Se ei sisällä pohjan tilan tai kumulatiivisen kehityksen arvioita. FICOS-mallin vedenlaatuosio on yksinkertainen, mutta riittävä tarkoitukseensa. Se perustuu levillä käyttökelpoisten ravinteiden, sekä typen että fosforin, saatavuuden arviointiin tietyissä sääoloissa, jotka määrittävät levien kasvuympäristön. Monimutkaisempi levien kasvun mallinnus ei ole vielä realistista useiden muuttujien, muun muassa ravinteiden kiertomuuttujien, ollessa huonosti tunnettuja Itämeressä. FICOS-mallin tuloksia on verrattu saatavissa oleviin havaintoaineistoihin, joten sen tiedetään kuvastavan hyvin Itämeren levien

kasvua. Mallin käytössä on hyvä muistaa sekä sen todennetut hyvät ominaisuudet että sen tiedossa olevat rajoituksensa.

Hakija on toimittanut aluehallintovirastolle selityksen yhteydessä Suomen ympäristökeskuksen 18.11.2020 päivätyn yhteenvedon FICOS-mallinnuksesta. Sen tulosten perusteella kokonaistypen osalta pitoisuuden nousu on aivan kuormituspistettä lukuun ottamatta alle 1 % hyvän tilan raja-arvosta. Tämä johtuu kokonaistypen suuresta tausta-arvosta, joka koostuu lähinnä liuenneesta eloperäisestä tyyppistä. Kokonaisfosforin pitoisuuksien nousu on noin 1 %:n luokkaa. Fosforin osalta käyttökelpoisuus levien kasvuun on pienempi kuin typen osalta, joten parhaan kuvan ravinteiden vaikutuksesta saa klorofyllin pitoisuuksien muutoksista. Klorofyllin määrän muutoksiin vaikuttaa käytettävissä olevien ravinteiden lisäksi niiden viipymä lähellä kuormituslähdettä sekä sääolosuhteet. Levien kasvu kestää jonkin aikaa ravinnelisäyksestä, joten virtausten aiheuttama ravinteiden laimeneminen ehtii vaikuttaa ennen levien kasvua. Klorofyllin kasvu on alle 4 % (0,09 µg/l) lähialueen ulkopuolella ja vähenee yleensä alle 1 %:iin hyvän tilan raja-arvosta kauempana kuormituspisteestä, mutta vaihtelu on voimakasta.

Hakemuksen mukaan suurin osa alueelle kohdistuvasta kuormituksesta on muualta meritse tulevaa taustakuormitusta Suomenlahdelta, Itämeren pääaltaalta, sekä Paimion-, Halikon-, ja Uskelanjoen kuormaa. Alueelle kohdistuu oman toiminnan lisäksi myös muualta tulevaa taustakuormaa teollisuudesta, asutuksen jätevesistä, vapaa-ajan asutuksesta sekä metsä- ja maataloudesta. Skallerfjärdenin alueelle kohdistuva pistekuormitus lisääntyy keskitettävien lupien myötä (fosfori 850 kg/a ja typpi 8 691 kg/a), mutta vähenee Kasnäsin itäpuolella laitoksen 703 lähellä (vuonna 2018 fosfori noin 124 kg/a, typpi noin 1 200 kg/a) sekä Bolaxin laitoksen 723 alueella (vuonna 2018 fosfori noin 360 kg/a, typpi noin 4 100 kg/a). Korvattavan laitoksen 704 kuormitus siirtyy aavistuksen etelämmäksi.

Vuonna 2019 toteutetun keskittämishankkeen vesitutkimuksen mukaan hakemuksen mukaisen laitoksen lähialueelta otettujen vesinäytteiden happikyllästys oli pohjan lähellä 60–68 %, eikä happikadon vaaraa ollut. Pintaveden kokonaistyyppipitoisuus oli 360–380 µg/l ja kokonaisfosforipitoisuus 20–25 µg/l. Syvyysuunnassa erot sekä typpi- että fosforipitoisuuksissa olivat pieniä. Nitraatti- ja nitriittityypen, ammoniumtypen ja fosfaattifosforin pitoisuudet olivat pieniä. Kasviplanktonin tuotantokerroksen kokoomänäytteessä klorofyllipitoisuus oli 2,0–2,7 µg/l. Rehevyytasoluokituksen raja-arvojen mukaan pinnassa tai kasviplanktonin tuotantokerroksessa vesi oli fosforitulosten perusteella lievästi rehevän ja rehevän rajalla, ja klorofyllipitoisuuden perusteella vesi oli lievästi rehevälle rannikkovedelle tyyppillistä. Ekologisen tilan luokituksen sekä lounaisen väliettä ulkosaariston vesikemiallisten raja-arvojen perusteella tila oli lähinnä tyydyttävä. Kasnäs-Rosala-Hiittisten vuosien 2010–2019 velvoitetarkkailujen vesitutkimusten perusteella kalankasvatuslaitosten lähiasemilla veden laatu ei eronnut loppukesällä vertailuasemista.

Keskitettävän laitoksen sijaintialueelta ja sen läheisyydessä vuosina 2012–2018 tehdyn velvoitetarkkailututkimuksen mukaan alueen

kasviplanktonkoostumus ja -biomassa vaihteli huomattavasti vuosien välillä. Alueella näkyi kasviplanktonin massaesiintymien vaikutus, mikä on ulkosaariston tuntumassa tyypillistä.

Skallerfjärdenillä ei ollut havaittavissa merkkejä laitoksen Orglosön 704 aiheuttamasta kuormituksesta, mutta suojaisalla vertailuasemalla oli happiongelmiä. Keskittämishankkeen laitosalue hieman etelämpänä on syvempi ja avoimempi kuin nykyinen laitosalue, ja virtaus- ja sekoittumisolot ovat paremmat. Nykyiset laitokset Orglosön 704 ja Fladagrundet 723 ovat matalien alueiden ympäröimiä, joten siirto avoimemmille merialueille on perusteltua.

Pohjaeläintutkimuksen perusteella pohjanlaatuna vallitsi savilieju. Hallitsevia lajeja olivat ekologisen tilan luokituksessa erittäin herkkinä pidetyt makkaramadot, liejusukajalkaiset, raakkuäyriäiset tai valkokatkat. Aseman ekologista tilaa määrittävä BBI-arvo oli erinomainen (0,75).

FINFARMGIS on Luonnonvarakeskuksen (LUKE) toteuttama kalankasvatuslaitosten sijainninsuunnitteluun tehty analyysityökalu. Analyysin perusteella Skallerfjärdeniin suunniteltu laitos sijaitsee indeksin perusteella hyvän ja tyydyttävän alueen rajalla (42/43 p) kymmenen kriteerin (syvyys, avoimuus, virtaus, ekologisesti tärkeät alueet, Natura SPA, Natura SAC, ekologinen luokitus, loma-asutuksen tiheys, etäisyys kasvatuslaitoksiin ja toiminnallinen etäisyys) perusteella arvioituna. Mikäli virtaukset ovat kohteessa epätarkkaa satelliittiaineiston osoittamaa virtaamatietoa paremmat, on laitossijainti kokonaisuus huomioiden hyvä. Alueen lähistöllä ei ole virkistyskohteita ja alue on lämpötilat ja tuotantokauden pituus huomioiden parhaita alueita kasvattaa kalaa koko Suomen rannikolla. A-klorofylliarvot ovat alueella verrattain korkeita johtuen jokien kuormituksesta ja Suomenlahdelta tulevasta taustakuormituksesta, mutta parempia kuin nykyisten laitosten sijaintipaikoissa. Koska suunnitellun laitoksen kuormitus on olosuhteisiin nähden vähäinen, ei sillä ole merkittävää vaikutusta a-klorofyllipitoisuuksiin tai ekologiseen tilaan.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Hakemuksen mukainen kalankasvatus muuttaa kuormituksen painopistettä siten, että kuormitus lisääntyy kasvatuspaikan läheisellä merialueella. Korvattavan Orglosön vanhan kalankasvatuspaikan kuormitus jää pois ja kuormitusalue siirtyy jonkin verran etelän suuntaan. Korvattavien nykyisten kalankasvatuslaitosten Fladagrundet (Bolax) ja Limpan kuormitus poistuu ja kokonaiskuormitus niiden lähialueilla vähenee hieman. Kuitenkin keskittämällä nykyisten laitosten toiminta Orglosön hakemuksen mukaiseen laitokseen laskennallinen fosforipäästö pienenee noin 15 % aiempien Limpanin, Fladagrundetin ja Orglosön laitosten luvan mukaisesta laskennallisesta päästöön verrattuna. Typpipäästö pysyy kutakuinkin samana.

Vaikutusten arvioinnissa mallinnus on laskennallinen työkalu, joka muodostaa osan arvioinnista pääpainon ollessa kuitenkin vaikutusten

kokonaisarvioinnissa. Hallinto-oikeus katsoo, että käytetty malli soveltuu hakemuksen mukaisen kalankasvatuksen aiheuttaman kuormituksen vaikutusten arviointiin. Tulosten käytössä osana vaikutusten kokonaisarviointia on tiedostettu mallinnuksen rajoitteet. Mallinnuksen on katsottava antaneen tarvittavaa tietoa siitä, millä alueella ja missä määrin keskittämishanke muuttaa alueen rehevöitymistä nykytilanteeseen verrattuna.

Luvan myöntämisen edellytysten arvioinnissa on otettu huomioon tarkkailutuloksista saadut tiedot nykyisten laitosten vaikutuksista, vesialueen tila hakemuksen mukaisen laitoksen alueella, mallinnuksella arvioidut hakemuksen mukaisesta kalankasvatuksesta aiheutuvat ravinteiden pitoisuusmuutokset ja niiden vaikutus levätuotantoon, hakemuksen mukaisen laitoksen sijoittamisalueen soveltuvuudesta kansallisen vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelmasta saadut tiedot, vaikutukset luonnonsuojelualueisiin, kaavoitus sekä vesienhoito- ja merenhoitosuunnitelman tavoitteet.

Virtaukset alueella eivät ole keskimäärin kovin voimakkaita (keskimäärin alle 3 cm/s kesä-syyskuussa). Tästä huolimatta alueen sekoittumisolosuhteet ovat avoimuuden ja syvyyden takia varsin hyvät. Edellä esitetyn ja mallinnuksen tulosten perusteella valituksessa esitetyjä väitteitä alueen suojaisuudesta ja huonosta vedenvaihtuvuudesta ei voida pitää perusteltuina.

Mahdollinen laitoksen välittömässä läheisyydessä tapahtuva vedenlaadun heikentyminen ei johda sijaintipaikan vaikutusalueen huomattavasti hankkeen vaikutusaluetta laajempialaisten vesimuodostumien tilan heikkenemiseen, eikä keskittämishanke myöskään vaaranna hyvän tavoitetilan saavuttamista. Hanke ei ennalta arvioiden lisää vaikutusalueen vesimuodostumiin kohdistuvaa kuormitusta vallitsevaan tilanteeseen verrattuna.

Kansallinen vesiviljelyn sijainninhjaussuunnitelma on maa- ja metsätalousministerin ja ympäristöministerin 21.5.2014 hyväksymä. Se perustuu valtioneuvoston periaatepäätöksellä hyväksymään kansalliseen vesiviljelyohjelmaan. Suunnitelmassa esitetty ei ole lupaharkintaa sitova, mutta hallinto-oikeus katsoo, että se voidaan ottaa osaltaan selvityksenä huomioon harkittaessa luvan myöntämisen edellytyksiä hakemuksen mukaiselle paikalle. Suunnitelmassa todetaan muun muassa, että tuotantoa voidaan Saaristomeren välisaaristossa ja ulkosaaristossa keskittää virtaaviin paikkoihin ja ulommas sellaisiin paikkoihin, joissa on saarien antamaa tuulisuojaa. Välisaariston selät ovat niin syviä ja laajoja, että kuormitus laimenee isolle vesialueelle. Niihin on mallinnuksen mukaan mahdollista sijoittaa 200–400 tonnin kasvatusyksiköitä ilman levämäärän havaittavaa kasvua. Pääsääntöisesti keskitettävät laitokset tulee sijoittaa yli 20 metriä syville vesialueille.

Saadun selvityksen mukaan kasvatusalueella ja lähialueella ei ole sellaista virkistyskäyttöä tai muita sellaisia arvoja, joille toiminnan päästöistä voisi aiheutua merkittävää haittaa. Hallinto-oikeus arvioi, että etäisyys lähimpiin virkistyskäytössä oleviin rantakiinteistöihin on riittävä päästöjen

laimenemiseksi haitattomalle tasolle.

Toimintaa varten sijoitettavista rakenteista ei aiheudu vähäistä enempää haittaa vesistön tilalle tai käytölle tai vesistösidonnaisille virkistysarvoille. Hallinto-oikeuden valituksesta antamassa ratkaisussa toiminnanharjoittajan kalankasvatuksesta saama yksityinen hyöty säilyy, joten aluehallintoviraston tekemää vesilain 3 luvun mukaista intressivertailua ei ole syytä muuttaa.

Hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintovirastolle toimitettu selvitys on antanut lupaharkinnan kannalta riittävän tarkan ja luotettavan kuvan hankealueen olosuhteista ja hankkeen vaikutuksista. Sillä, että asiassa olisi mahdollisesti ollut saatavilla vieläkin tarkempaa ja yksityiskohtaisempaa selvitystä ei tämän vuoksi ole oikeudellista merkitystä. Ympäristönsuojelulain 39 §:n perusteella tarvittavien selvitysten tekeminen tai teettäminen on hakijan vastuulla. Näin ollen esitettyä selvitystä ei voida pitää epäluotettavana sillä perusteella, että mallinnuksia on laadittu hakijan toimeksiannosta.

Aluehallintovirasto on edellä esitetyn perusteella voinut myöntää määräaikaisen luvan kalankasvatukseen Orglosön uudella laitosalueella Skallerfjärdenillä valituksenalaisesta päätöksestä ilmenevin rajoituksin, kun otetaan huomioon siitä merialueella aiheutuvien päästöjen vaikutus sekä merialueesta vesienhoito- ja merenhoitosuunnitelmissa esitetty.

Loppupäätelmä

Kalankasvatustoiminnalle myönnettyä lupaa ei ole syytä kumota tai muuttaa valituksessa esitetyillä perusteilla, joten valitus on hylättävä.

5. Täytäntöönpano ja kirjoitusvirheen korjaaminen

Selvitysten perusteella ei ole ilmennyt syytä asettaa toiminnan aloittamislupaa tai valmistelulupaa täytäntöönpanokieltoon. Aloittamislupa ja valmistelupa oikeuttavat tuotannon aloittamiseen Orglosön keskittämislaitoksella huomattavasti pienemmällä tuotantomäärällä kuin varsinainen ympäristölupa. Päästön määrä jää siten oikeasuhtaiseksi, vaikka tuotanto saakin jatkua Fladagrundetin laitoksella.

Kirjoitusvirhettä koskevan toissijaisen vaatimuksen osalta hallinto-oikeus toteaa, että aluehallintovirasto on korjannut päätöksensä sivulla 55 olevaa lausetta, joka alun perin kuului ”Mikäli toiminta kuitenkin aloitetaan aloittamis- ja valmisteluluvan turvin Orglosön uudella laitospaikalla jo ennen tämän päätöksen lainvoimaiseksi tuloa, on aluehallintovirasto kieltänyt yhtäaikaisen kalankasvatuksen nykyisillä Fladagrundetin, Limpanin ja Orglosön (vanha) laitoksilla.” siten, että sana ”Fladagrundetin” on poistettu.

Kyseinen lause on osa aluehallintoviraston ratkaisun perusteluja. Aluehallintoviraston ratkaisu kuuluu nyt merkityksellisiltä osiltaan (aluehallintoviraston päätös sivu 43) seuraavasti: ”Mikäli kalankasvatus Orglosön uudella laitoksella aloitetaan aloittamis- ja valmisteluluvan turvin

ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista, ei kalankasvatusta saa harjoittaa yhtäaikaisesti edellä luetelluilla Orglosön vanhalla (Skallerfjärden) tai Limpanin laitoksilla.” Lauseen sanamuodon ja aluehallintoviraston lausunnon perusteella aluehallintoviraston tarkoituksena on ollut ratkaista asia siten, että lauseesta ilmenevä rajoitus ei koske Fladagrundetin laitosta. Kirjoitusvirheen korjauksella on siten poistettu ristiriita ratkaisun ja sen perustelujen välillä ja saatettu perustelujen sanamuoto vastaamaan aluehallintoviraston tarkoitusta. Hallinto-oikeus katsoo kirjoitusvirheen korjaamisen olevan oikein perusteltu, eikä kysymys ole valituksessa väitetystä päätöksen sisältöön ja toimenpanoon vaikuttavasta seikasta, joten valitus on tältäkin osin hylättävä.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Kemiönsaaren kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Päätöksen tiedoksiantaminen

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom. ja 68 §)

Muutoksenhaku

Hallinto-oikeuden ratkaisukohdan numero 2. osalta tähän päätökseen ei saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 106 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla.

Hallinto-oikeuden ratkaisukohtien numeroiden 1., 3., 4. ja 5. osalta tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 3.6.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Sinikka Kangasmaa ja Patrick Sahlström, tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Lasse Käsälä sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen.

Esittelijä Pirjo Pentinmäki

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu**Päätös**

asiakumppaneineen, oikeudenkäyntimaksu 260 euroa

Prosessiosoite:

(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Ab Salmonfarm Oy

Kemiönsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Kemiönsaaren kunnanhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Kalatalousryhmä

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>